

Nuoraid fylkkaráđi 2026–2027 doaibmaplána

Dearvvašvuohta

1. Regionála diehtujuohkinlogaldallan gárrenmirkkuid ja gárrenávdnasiid birra

Nuoraid fylkkaráđđi (NFR) áigu bargagoahtit lágídit geatnegas digitála gárrendillikonferánssa skuvlaáiggis nuoraide, eastadit gárrenmirkkuid geavaheami nuoraid gaskkas. Konferánssa ferte mitalit gárrenmirkko-geavaheami váikkuhusaid ja čuovvumušaid birra, ja dovdat mirkkogeavaheami mearkkaid. Konferánssa fertejit fágaolbmot ja olbmot geain lea vásáhus gárrenávnnasgeavahemiin, ja maid organisašuvnnat mat fáallet veahki.

2. Oinnolaš ja eanet olámuttos dearvvašvuođabálvalusat

NFR áigu bargat vai ásahuvvojit eanet nuvttá dearvvašvuođafálaldagat nuoraide, ja ahte dat mat juo gávdnojit galget leat álkibut olámuttos. Fálaldat galgá bagadit ja čuovvoleami bealátkeahces ja luohtehahtti háleštanguoibmin nuoraide, ja galgá leat olámuttos sihke gávpogiin ja boaittoealbbáikkiin.

3. Čalmustahttit skuvlla dearvvašvuođabálvalusa

NFR áigi bargat vai skuvllas lea oinnolaš dearvvašvuođabálvalus. Skuvllain fertejit leat gealbudahtti dearvvašvuođabargit geain lea kapasitehta leat báikkis ja olámuttos, ja geain lea dárbbášlaš gelbbolašvuohta áimmahuššat iežaset bargodoaimmaid go deaivvadit nuoraiguin. Buohccidivššáris galgá leat seksuálaoahpahus buot ohppiide.

4. Hálbbit bátnedikšunfálaldat

NFR áigu bargat vai nuorat vuollil 20 jagi oččot hálbbit bátnedearvvašvuođafálaldaga. Dat guoská oppalaš bátnedearvvašvuohtii ja bátnereguleremiidda. Ulbmil lea unnidit sosiála erohusaid, ja fuolahit vai ekonomijja ii hehte nuoraid geavaheames bátnedearvvašvuođabálvalusaid.

5. Regionála ja gielddalaš diehtujuohkinlogadállamat psyhkalaš dearvvašvuođa ja psyhkalaš gearggusvuođa birra

NFR áigu bargat vai dat lágíduvvojit fysalaš konferánssat ja logaldállamat nuoraide psyhkalaš dearvvašvuođa birra sihke gieldda ja regionála dásis. Nuorat galget oahppat psyhkalaš gearggusvuođa birra, ja mo sáhttet áimmahuššat sihke iežaset ja earáid psyhkalaš dearvvašvuođa. Lea sávahahtti ahte lágideamit lea maid unnidit stigmatiserema ja tabu psyhkalaš dearvvašvuođa birra ja oazžut olbmuid ohcalit veahki rašes dilálašvuođain. Logaldállit fertejit leat fágaolbmot geain lea relevánta duogáš veahkehit nuoraid, ja maid psyhkalaš dearvvašvuođa veahkkeorganisašuvnnat.

Johtolat

1. Hálbbit kollektiivajohtolat

Nuoraid fylkkaráđđi (NFR) áigu bargat vai eanet nuorat suitet oastit bileahta. Dát eastada njáhkama busses. Danne oaivvilda Nuoraid fylkkaráđđi (NFR) ahte fylkkasuohkan ferte vuolidit bileahttahattiid, vai nuorain lea vejolašvuotta máksit bileahta. Earenoamážiid ovttasássi leat hui sorjavaččat kollektiivajohtolagas, ja sii dárbbášit dakkár hattiid maid sii nagodit máksit.

2. Boahte bisáneapmi, buoret kollektiivajohtolat!

NFR áigu bargat vai šaddá buoret kollektiivafálaldat Romssa boaittoalbmáid. Dat mearkkaša ahte busset ja fatnasat korresponderejit ja ahte fálaldat viiddiduvvo. Mii maiddá sávvat ahte kollektiivafálaldat korresponderejit joatkkaskuvlla ohppiid skuvlaárgabeivviin. Dárbbášuvvojit eanet vuolgagat, erenoamážit vahkkoloahpaid.

3. Buorit luottat addá buoret oadjebasvuođa

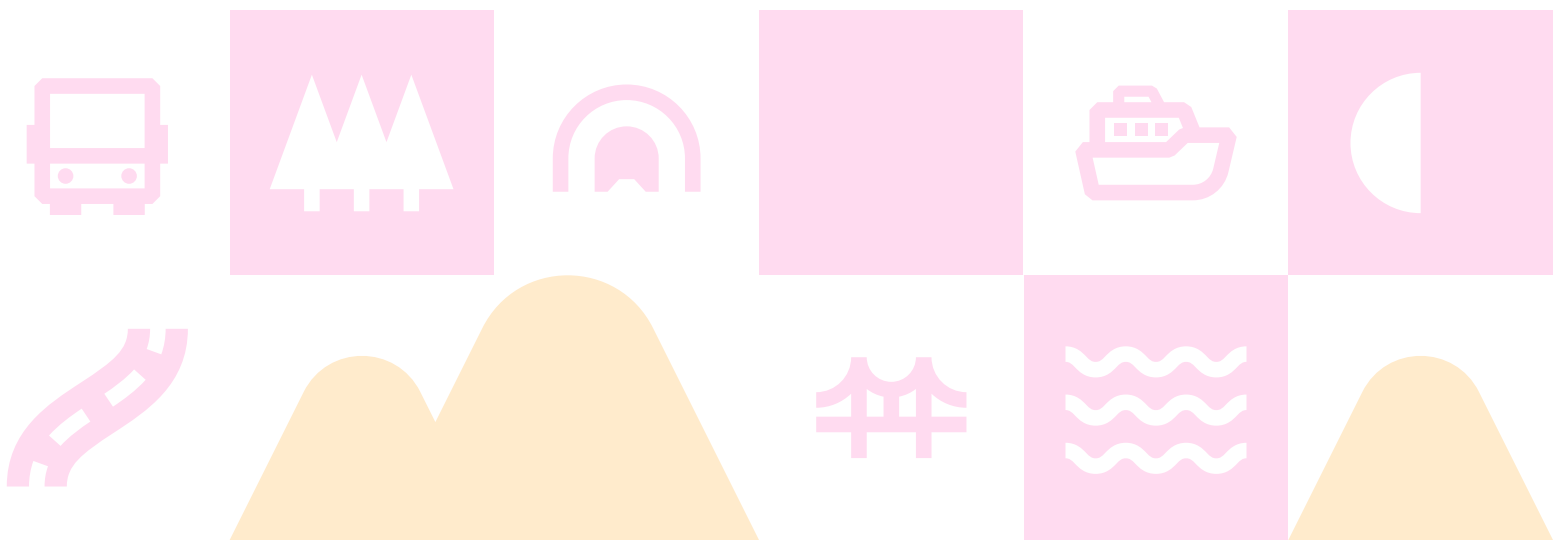
NFR áigu bargat vai fylkkasuohkan geavaha eanet ruđaid fylkkageainnuid ortnegisdoallamii. Dát miel-disbuktá deavdit ráiggiid, ja oainnusmahttit rasttildagaid čielgaseappot buoridit fylkka johtolatsihkkarvuođa. Erenoamážit skuvlageainnut leat dehálaččat ahte leat oadjebasat ja sihkkarat min rašes johtaleaddjiide.

4. Ruovdemáđii Romssas

NFR bargagohtá ahte álggahuvvo bargu ruovdemáđiiefivrrádusain, sihke fylkkarájiid siskkobealde ja fylkkaid gaskkas. NFR háliida ahte fylkkasuohkan ángiruššá birasseasti kollektiivajohtolaga ovdii, ja nu čielggadit barggu ruovdemáđija ovdii Romssas. Jus Romssa fylkka ruovdemáđija galgá ráhkaduvvot, de ferte boazodoallu vuhtii váldot. Dát lea hehtten dihte ahte boazodoalloguovllut billistuvvojit.

5. Skuvlasáhttoráđji

NFR galgá bargat dainna ulbmiliin vuolidit, vejolaččat sihkkut, skuvlasáhttoráji.

Oahppu

1. Oažžut ruovttoluotta IB linnjá

Nuoraid fylkkaráđđi (NFR) áigu bargat vai IB linnjá mii heaittihuvvui 2024:s fas álggahuvvo. NFR ferte maid bargagoahit oainnusindahkat IB-linnjá fálaldahkan ohppiide. Ferte maiddái erenoamážit deattuhit daid positiivlaš erohusaid mat earuhit IB:a dábálaš studerenráhkkanahhtimis. Dál ii leat IB linnjá fálaldat Romssas, Finnmárkkus dahje Nordlánddas.

2. Fridnjaáiggekoarta láigolatnjaássiide

NFR áigu maiddái bargagoahit ahte lasihit ánggiruššama "Borteboermillionen". Dát lea dehálaš doaimma- bidju go áigumuš lea buoridit Romssa fylkka láigolatnjaássiide loaktima. Dat váldojuvvui atnui Nordlánddas. Fridnjaáiggekoarta máksá 1500 ruvnnu ja livčče sáhtán geavahuvvot earet eará konsearttaide dahje bovlet skihpáriiguin.

3. Nannet Romssa fylkka Nuoraidkássa

NFR áigu várret muhtun oasi Romssa Nuoraidkássa ruđain ohppiiráđđebargui, ja álggahit politihkalaš barggu lasihit eanet ruđaid Romssa Nuoraidkássii. Dát galgá nannet váikkuheami ohppiid mieldedoaimma ja vejolašvuodaid nuoraide álggahit doaimmaid miehtá fylkka.

4. Geahččalanortnet odđa loahppaárvoštallamii

NFR áigu bargat politihkalaččat vai Romssa fylkkasuohkan čielggada geahččalanortnega molssaevttolaš loahppaárvoštallamii, mii galgá buhttet dálá eksámenortnega. Čielggadeapmi galgá fátmastit nuoraid ja relevánta aktevrraid.

5. Oahpposaji nannen

NFR áigu bargat nannet ortnegiid mat sihkarastet ahte buot oahppit fidnofágasuorggis ožžot oahppofálaldaga. NFR ferte vuoruhit fidnohárjehalliid seamma dásis go oahppit studerenráhkkanahhtin fágain, ja aktiivalaččat bargat vai fylkkasuohkan ovddida fálaldagaid mat lasihit oahpposajiid. Dat sáhtá mearkkašit ahte ovddidit evttohusaid lagat ovttasbargui ealáhusdoaimmaiguin, nannet fitnodagaid čuovvoleami mat váldet fidnoohppiid, ja loktet fidnoohppiid dárbbuid politihkalaš proseassain ja bušeahhta digaštallamiin.

Ealáhus- ja servodatovdáneapmi

1. Nuoraid loaktin iežaset ruovttusuohkanis

Nuoraid fylkkaráđđi (NFR) áigu ávžžuhit gielddaid sihkkarastit ahte nuorat loktet áiggi iežaset ruovttusuohkanis buriid deaivvadanbáikkiid, relevánta astoáigeálaldagaid ja oassálastinvejolašvuodaid bokte. Ferte lámčit geasuheaddji ássanbirrašiid, oadjebas rámmaid ja doaibmabijuid mat nannejit orrun- ja ássanmovtta. Iešguđetlágan doaimmat, kultur- ja valáštallanlágideamit galget váikkuhit eanet beroštumi, searvadahttima ja báikkálaš gullevašvuoda.

2. Oažžut nuoraid bargat

NFR áigu bargat vai nuorat besset bargoeallimii nannet ovttasbarggu gaskal skuvllaid ja báikkálaš fitnodagaid. Bargosajit fertejit buorebut dovddiidit nuoraid resurssaiguin, seammás go nuorat oahpásmuvvat vejolašvuodain mat leat regiovnínas. Dan sáhtá sihkkarastit hárbhallanortnegiiguin, fitnodatgalledemiiguin ja deaivvadanbáikkiiguin gaskal skuvlla ja ealáhusdoaimmaid.

3. Romssa Nuoraidkássa oainnusmahttit ja ceavzilis geavaheapmi

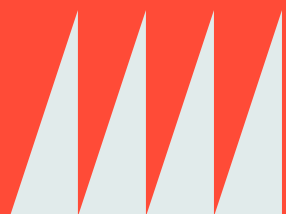
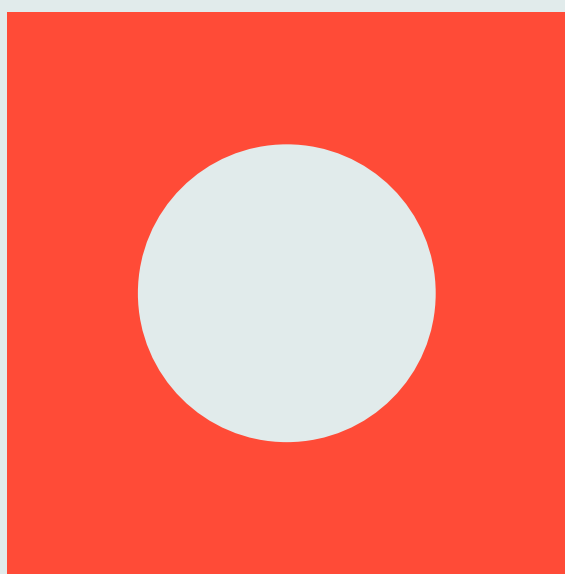
NFR áigu bargat oainnusin dahkat Romssa Nuoraidkássa vai eanet nuorat dihtet vejolašvuodaid birra ja ohcet doarjaga iežaset álgagiidda. Nuoraidkássa sáhtá geavahuvvot ulbmillaččat prošeavttaide mat ovddidit servodatovdánahttima ja ceavzilis ovdáneami, nugo ruoná doaibmabijuide, fáttmasteaddji deaivvadansajiide ja ođđahutkanprošeavttaide maid nuorat vuolggahit. Dieinna lágiin sáhtá ortnet váikkuhit dasa ahte nuorat duodas besset váikkuhit ceavzilis báikegottiid ovddideapmái.

4. Oahppat oahpahalliin

NFR áigu bargat vai áсахuvvo fidnooahppiráđđi mii nanne fitnoohppiid jiena ja sihkkarastá ahte sin vásáhusat geavahuvvojit árrjalaččat ealáhusa ja servodaga ovdánahttimis. Dákkár ráđđi attášii oahpahalliide čielga saji mielváikkuheapmái, ja livččii mielde lámčime oahpahalliide buoret oahpahallan-dilálašvuodaid ja fuolahivččii ahte sin dárbbut ja oainnut guldaluvvojit.

5. Romssa turisma

NFR áigu ávžžuhit Romssa fylkka suohkaniid váldit atnui mátkealáhusdivvaga

Dálkkádat ja biras

1. NFR Ruoná Iniativ-beaivi

Nuoraid fylkkaráđđi (NFR) áigu bargat vai lágíduvvo dálkkádat- ja biras doalu mas juhkkovuohtat dieđut dálkkádaga ja birrasa birra Romssa guovllu siskkobealde. Dat galgá leat vejolašvuohta ovddidit ruoná čovdosiid mat dahket Romssa fylkka eanet geasuheaddjin. Dakkár vejolašvuođat sáhttet leat bidjat fokusa molssaevttolaš ruoná čovdosiidda, nu go bivttaslonuheapmi ja dálkkádatustitlaš eaktodáhtolašvuohta.

2. Ceavzilis bagadallan

NFR áigu ráhkadit ceavzilis bagadallama mii váldá vuhtii sihke ekonomii, sosiála ja birrasa ráđi.

3. Oktasaš fápmu dálkkádahkii - Ruoná kollektiivajohtolat

UFR áigu bargat vai Romssa fylkka kollektiivajohtolat lea ceavzil ja luohtehahti. Áigut bargat vai busset, fearggat ja leaktofatnasat eai nuoskkit. UFR galgá ovttas Romssa fylkkasuohkaniin bargat vai kollektiivajohtolat lea heivehuvvon vai turisttat geavahit dan ja seastá birrasa dárbbasmeahttun dávgguiguin.

4. Ruoná energiija Romssa fylkka boahhteáigái

NFR áigu bargat vai Romssa fylkkasuohkan galgá leat árjjalaš oassálasti ođđa ruoná energiijagálduid ásaheames ja dálá luoitindoaimmaid bisuheames fylkkas. Ođđa huksema eaktun lea ahte ii oktage rašis dahje kulturhistorjjálaš luondduguovlu vahágahttojuvvo. NFR áigu maiddái bargat ruoná energiija oahpaha birra.

5. Go eana lea šattolaš, šaddá boahhteáigi maid nu

NFR áigu bargat nannet ja sihkkarastit buori ja dorvvolaš biepmu. NFR áigu bargat vai Romssa fylkkasuohkan ángiruššá eanet spiidnedoaluin, stárrabuvttademiin ja ceavzilis biepmahagain. NFR galgá maiddái bargat vai boanddat ožžot buoret doarjaga, ja ahte sii ožžot vejolašvuođa njuovvat ja vuovdit iežaset gálvvuid.

Kultuvra ja valáštallan

1. Buoridit kulturskuvlla fálaldagaid joatkkaskuvlla ohppiide.

Nuoraid fylkkaráđđi (NFF) áigu bargat vai kulturskuvlafálaldat buoriduvvo Romssa fylkka nuoraide. UFR ferte gulahallat nuoraiguin maid sii háliidit, ja maidái čadahit skuvlejumiid, ja dahkat álkibun searvat doaimmaide sihke fysalaččat ja digitálalaččat. Ovttasbargu gaskal skuvllaid ja kulturskuvllaid buorida nuoraid mieldemearrideami ja sihkkarastá ahte eanebut sáhttet bargat kultuvrrain mii duođaid be-roštahtá sin.

2. Bargat vai šaddá eanet geasuheaddjin válljet sámegiela JS:s

NFR áigu bargat dahkat oainnusin sámegiela ja kvenagiela amasgiellan joatkkaskuvllas. Stipeanda ohppiide geain lea sámegiella ja kvenagiella galgá bisuhuvvot ja almmuhuvvot. Oahppit geain lea sámegiella ja kvenagiella joatkkaskuvllas ožžot maid luvvejuvvot odđadárogiela árvoštallamis, juoga mii sáhtá leat buorre mángga oahppái. Dasa lassin ožžot buot Romssa fylkka oahppit, geain lea sámegiella ja kvenagiella, vejolašvuoda searvat giellačoagganeapmái, mii lea somás vásáhus, ja maŋjel besset sii váldit čoggonáiggi.

3. Doarjja nuoraid astoáiggedoaimmaide

NFR áigu bargat vai šaddá eanet ja buoret oppalaš doarjja astoáiggedoaimmaide nuoraide. Dálá ohcanortnegat ekonomalaš doarjaga várás sihke servviide ja astoáiggedoaimmaide fertejit buoriduvvot, seamás go ásahuvvojit odđa fásta doarjjaortnegat. Dálá ortnegat fertejit buorebut čalmmustahttojuvvot. Nuoraidklubbat galget nannejuvvot ja eanet organiserejuvvon doaimmat.

4. Eambo fálaldagat iešguđet valáštallansurggiin

NFR áigu bargat viidásut ja eanet mánggabealat astoáigefálaldagaiguin nuoraide. Lea maid sávahahti láhčit arenaid gos nuorat nuvttá sáhttet lágidit iežaset doaluid.

5. Háliidit eanet ruđaid minoritehtafaláštallamiidda.

Nationála ja riikkaidgaskasaš

1. Regionála- ja nationála nuoraidráđđi

Nuoraid fylkkaráđđi (NFR) áigu bargat vai ásahuvvo nationála nuoraidráđđi ovttas eará fylkkaid nuoraidráđđiguin. Nationála nuoraidráđđi galgá fuolahit ahte nuorat gullojit nationála dásis, ja bargat áššiiguin mat gusket nuoraide miehtá riikka. NFR áigu maid leat doarjjan ásaheamen regionála nuoraidráđđiid Romssa fylkkas doppe gos eai leat.

2. Lágalašgeatnegahtti čoahkkinnastin- ja hállanriekti buot suohkanlaš nuoraidráđđiin

NFR áigu bargat vai šaddet geatnegahtton čoahkkinnastin- ja hállanriekti buot gielddastivraválggain. Dat sihkkarasttášii vai nuoraid ráđit guldaluvvojit, ja attášii nuoraide eanet váikkuhanfámu politihkalaš proseassain mat gusket sidjiide. Go nuorain lea čoahkkinnastin- ja hállanriekti, de ožžot nuorat čielgaseabbo saji suohkanlaš mearrádusain, ja sáhttet váikkuhit eanet deaivilis mearrádusaide mat leat nuoraide buorin. Dat buorida nuoraid demokrátalaš doaibmanvejolašvuodaid.

3. Ovttasbargu ja gulahallan nuoraiguin

NFR áigu bargat vai nuorat guldaluvvojit, ja oažžut ipmárdusa ja dohkkeheami rávis ovttasbargoosasálaččain. Buoret gulahallan gaskal rávisolbmuid ja nuoraid lasihivččii nuoraid dáhtu leat politihkalaččat aktiivvalaš ja juogadit iežaset oaiviliid. Sávahahtti lea ahte NFR bargá vai rávisolbmot maid buorebut gulahallet guđe vuoigatvuodát, lágat ja njuolggadusat gustojit nuoraide. Dás háliidit deattuhit njuolggadusaid mat gusket iešguđetlágan jávkantiippaide. NFR áigu bargat buoridit máhtu ja diehtujuohkima lágaid ja láchkarievdadusaid birra mat njuolga gusket nuoraide geat ovttasbarget riikka eará NFR:guin.

4. Buresdoaimmi nuoraidráđđi

NFR áigu bargat vai buot nuoraidráđđiin gielddain galgá leat nuoraidkoordináhtor 100 % virggis. Nuoraidkoordináhtoriin galgá leat dárbbalaš gelbbolašvuolta bargat nuoraiguin ja politihkalaš mearridanproseassaiguin. Koordináhtor galgá leat nuoraid ovddas ja nuoraid várás, ja galgá veahkin konkretiseret ja beavttálmahttit nuoraidráđđiid barggu, ja láchčit dili vai nuoraid jietna gullo. Gielddain lea ovddasvástádus vai nuoraidráđđi doaibmá bures gielddain, ja sáhttet geavahit NFR árjjalaččat oahpusproseassain.

5. Guorahallat ja nannet nuoraid demokrátalaš gullelašvuoda Romssa fylkkas

Nuoraid fylkkaráđđi galgá leat jáhkehahtti ja ovddastuslaš orgána buot Romssa fylkka nuoraide. Danne galgá NFR čielggadit iešguđet modeallaid fylkka nuoraidráđđái mii sáhtta addit nannoset legitimatehta, viiddit perspektiivaid ja buoret nuoraid mielváikkuheami.

Romssa fylkkasuohkan
tromsfylke.no